4de. JAARGANG. CURACAO DEN 13n AUGUSTUS 1887. N° 189.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,25.
Prijs der Advertentiën van 1 tot 7 regels fl. 0.50, voor elken regel meer fl. 0,07½.

BUREAU VAN DIT BLAD
PLEIN VAN PIETERMAAI, N° 129.

De Agentuur:
JAN ELLIS, Curaçao. — Otrabanda.
JUAN CAPRILES, Aruba, — Playa.
JOSÉ A. ROSA HERRERA, Bonaire. — Playa.
UITSLUITEND AGENT VOOR FRANKRIJK
Teisseire, 30 Rue Paradis Poissonnière, Parijs.

E Coerant aki ta sali toer Dia Sabra.
Su prijs di Abonnement ta fl. 2.— pa tres luna, payar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl 10,— pa anja.
Un number só fl. 0.25.
Un anuncio di 1 té 7 regel, fl 0,50, cada regel mas fl. 0,07½.

DE STRIJD OM DE SCHOOL.

(*Slot.*)

„ Het is zeer de vraag," zoo gaat de professor Van der Linden voort, „of de beginselen van zedelijkheid niet zóó nauw met het geloof verbonden zijn, dat de val van dit laatste de eersten zullen meesleepen. Zeker is het, dat onverschilligheid in geloofszaken de neiging tot verwaarloozing der deugd aankweekt en bevordert."

Wat voor den Groninger hoogleeraar een „vraag" is, kan voor ons moeielijk een vraag zijn. Wij hebben trouwens de ervaring hier op onze hand, en onze zegsman is wederom geen ander dan professor V. d. Linden-zelf, die getuigt: „ Langzamerhand wordt echter het zedelijkheidsgevoel zelfs ondermijnd, al meer en meer worden afwijkingen van de strenge eischen der moraal over het hoofd gezien, al meer en meer de heilige regelen in ijdele vormen verkeerd, en het verval van den godsdienst wordt gevolgd door zedelijke anarchie.

„ Het valt, dunkt mij, nauwelijks te miskennen, dat wij op dezen weg reeds verder zijn gegaan dan eene weinige schreden. Geld opent meer dan ooit te voren alle deuren. Aan het edel metaal kleeft geen smet, terwijl de adel van geboorte en de adel van het gemoed zwakke brieven zijn voor de vierschaar der publieke opinie. Een schijn van deugd is naar menschelijke berekening altijd voordeeliger geweest dan de deugd-zelve, maar zelfs de schijn is thans schier overbodig. Meer dan een dun kleed om de schaamte te dekken verlangt de wereld niet, en meenigeen die in redevoering en openbaar geschrift nog de groote woorden van vaderlandsliefde, trouw, arbeidzaamheid en kuischheid doet weerklinken, glimlacht tegen zijn mededinger als de auguren in het oude Rome."

Vleiend is deze zedenschets voor de door den professor bedoelde samenzwering nu juist niet. Zij wordt het nog minder door de volgende toetsen, die de teekenaar aan zijn arbeid meende te moeten toevoegen :

„ Men zegge niet dat het in vorige eeuwen op het stuk der moraal niet anders was dan nu. Voorzeker, te allen tijde is er gestolen en geroofd, is de huwelijkstrouw geschonden, en heeft men zich gebogen voor het gouden kalf, en het zou weinig moeite kosten, voorbeelden te vinden in het verleden van grof geweld en brutalen wellust, meer dan alles wat *ons* onder de oogen komt, een krenking van alle zedelijkheid. Toch is er geen periode bekend, met uitzondering wellicht van den tijd der décadence van het Romeinsche Rijk, waarin de inmoraliteit dieper was doorgedrongen en gevaarlijker karakter had aangenomen. De overtredingen der zedenwet nemen niet toe, omdat de hevigheid der hartstochten of de verleiding de banden verscheurt, maar omdat de wet-zelve langzamerhand haar gezag verliest, en men de afwijkingen van den regel niet meer voelt als onrecht. Grove onzedelijkheid, door een werkzaam gevoel gewraakt, is minder veeg teeken dan de woekerende losbandigheid, welke het gevolg is van een verstervend zedelijkheids - bewustzijn.

Wij weten niet, of het veel vergoelijkt, als de hoogleerar hier de wel een weinig al te nuchtere opmerking laat volgen, dat „de verschillende moreele verplichtingen niet van dezelfde kracht" zijn. Wij ten minste begrijpen niet hoe, wanneer de door ons aan den heer v. d. Linden ontleende schets der ongeloovige samenleving van onzen tijd juist is, „broederschap, menschenmin, arbeidzaamheid en rechtvaardigheid" den menschen wellicht „nog als verheven idealen voor den geest" kunnen „zweven.", Wel hoe! Men verzekert ons dat meer dan ooit het geld de aangebeden Mammon is ; dat de inmoraliteit dieper is doorgedrongen dan in welk tijdperk der geschiedenis ook ; dat het bewustzijn, het besef zelfs van het kwaad wegsterft, en niet menschelijke zwakheid, maar een onbeschaamd verachten der zedenwet oorzaak is van de menigvuldige overtreding, en men zou ons dan willen doen gelooven aan idealen, die, ook maar ten deele verwezenlijkt, voor den eeredienst van goud strikte eerlijkheid, voor teugelloozen wellust eerbaarheid, voor de meest dierlijke zelfzucht de edelste beoefening der christelijke liefde in de plaats zou stellen! Geloove het wie wil, ons komt de verwachting te naïef voor, die meent in een zwijnentrog „godendrank en hemelval" te zullen vinden.

Door de bedoelde „ zwevende idealen " gerustgesteld, schijnt de Groninger hoogleeraar den door hem geschetsten toestand niet zoo erg bedenkelijk te vinden. Veeleer erkent hij daaraan den goeden kant, dat „de zedenleer der Evangeliën" langzamerhand heeft los gemaakt uit de massa belemmerende voorschriften, „die, geheel in strijd met hetgeen wij weten van de bedoelingen van den grooten Zedenmeester, een zeer conservatieve strekking hebben." En hier volgt nu van den kant des hoogleerars een vormelijke beschuldiging tegen de Kerk.

„ De Kerk, in dienst veelal, van machtigen der aarde, heeft de algemeenheid der zuiver evangelische moraal aangevuld, den tekst als het ware door scholiën en glossen verduidelijkt. Wat aan de grooten der aarde het meeste aanstoot moest geven, is naar den achtergrond gedrongen, onderschrapt wat welgevallig was. Het gebod om den rijkdom te deelen met den arme, om behulpzaam te zijn en goedertieren, werd verzwakt, de les van de berusting en gehoorzaamheid aan de geboden der overheid verscherpt. Gelaten onderwerping aan Gods vaderwil werd geduld in den zin van onvermijdelijkheid der wereldsche rampen en van heiligheid der maatschappelijke orde. Liefde en trouw jegens den naaste werden opgevat met een korrel zouts en geëischt, behoudens de van God verordineerde verschillen van stand en geboorte.

„ Welnu, bij het toenemend ongeloof en het zedelijk verval verdwijnen deze commentaren allereerst, en de menschen vallen terug op de eenvoudige idealen van

---

FEUILLETON.

MISION CATOLICANAN NA AFRICA.

CARTA di Monsenjor LAVINHAC, Obispo di Pacando, Vicario Apostólico di Nyanza, na Sociedad di propagacion di Fé.

(*Siguimentoe*).

Lugá di nos tabata tristoe, nos conversacionnan tabata agradable i alegre ; i mirando cara feliz dje confesornan di nan fé, e modo amable di chansa koe nan tabatin, a haci nos lubida pa un momento e proebamentoe pisar coe cual nos Iglesia chikitoe tabatin di bringa.

Esnan, koe nan bida tabata más na peligro, tabata warda te meimei di anochi pa ricibi Sta. Comunion ; i fortalecer pa e Pam Celestial, nan tabata bai cumínsa manece coe ánimo nan lucha.

Durante di día nos a ricibi poco bisjita, i nos a sconde nan den cuarto di mas scondir di nos cas, pasobra prudencia tabata obliga nos di manda nos neófitonan tene nan scondir tantem koe tempo tabata maloe.

Mathieu Kisoulé, promé meester di rama di rei, por a bisjita nos di dia sin exponé muchoe. Mouanga tabatin mester di dje pasobra é tabata conose su oficio bon i é tabata único homber di trabau. Spionnan di Su Magestad tabata sabi esai, i nan no tabata corda mes, pa cogé. E tabata bai i bini na su gustoe, i ni un dia Domingo tabata pasa sin koe é tabata bai resa den capilla di mision.

Rei conose su amor pa nos santa religion i hopi be pa spanté, é tabata bisé : "Mi sabi koe bo ta resa, mi ta laga mata bo ó alomenos laga corta bo oreanan afor." Riba un dia koe rei a amenasé mes cos, el a bisa nos hariendo: "*Mira, e oreanan aki; nan no ta di mi mas ; Kabaka lo libra mi di nan den e dianan aki.*"

Kisoulé tin hopi posicion ; su ciencia ta proporcioné hopi panja di katuna, cauris [cocolisji, placa] un número grandi di baca i kabritoe.

E tabata gasta nan practicando amor di prógimo, principalmente coe Cristiannan. E neófitonan koe ta biba muchoe aleuw di mision, ta pasa anochi cerca dje pa nan ta na mas bon ocasion di bai catisasji. E ta tuma toer Cristian malunan, i é ta cuida nan manera su jioe. Esnan di nos neófito, koe nan major pagano-nan nenga nan, ta haja refugio sigur cerca dje. A sosodé, koe é tabatin mas koe cientoe persona na su encargo. Su amor grandi pa prógimo no tabata jega te ai só ; é tabata duna Cristian prisioneronan cuminda, e tabata libra nan di martirio, hasiendo bordugonan regalo, e tabata cumpra mohé di otro liber etc.

Como é tabatin relacion coe toer hende, é ta na haltura di toer loke nan ta papia i hasi i é ta duna nos den dje dia tristoenan indicacion masjá útil. Ta é a conta nos martirisamentoe di diferente víctima di persecusjon.

Promé nos caba nos carta, nos ta laga sigi algun particularidad koe nos a informa di últtimo momentoe di algun dje confesor valerosonan.

Charles Louanga, cabes di page Cristiannan, di kende nos a papia kaba, tabata separar for di su companjeronan. Podisé nan a corda di por a hasi nan nenga nan fé di e manera ai coe más facilidad.

Senkolé, un bordugoe, pa moestra su zelo, a pidi rei p'é entregé Charles i el a primintis di martirisé asina tanto koe é ta merece.

E tabata kimé anto poco poco, cuminsando na su pianan.

Ora é tabata cende candela é tabata bisé : " Bam, laga Dios baha i scapa bo foi forne di candela."

E martir (ora nos hasi uso dje palabra ó palabranan ai nos ta comprende nan den sentido di mas extenso, pasobra di ningun manera nos kier corre idea di S. Silja adilanti) a respondé coe calma : " Pober loco ! Bo no sabi kiko bo ta papia. N' e momento-aki ta manera ta awa bo ta tira riba mi curpa ; ma abo, un día e Dios koe bo ta ofende lo tira bo den candela berdadera." Despues di papia asina, el a keda ketoe i sufri su martirio largoe i sin di mas mínimo keho.

E tres pagenan di mas mosa : Siméon Sebéuta, Denys Kamioukai i Ouelaba a lamanta compasión dje bordugonan. E bieuw Mkadjanga, koe durante su carrera como hacidor di martirionan di mas grandi, nunca a egerce su crueldad coe mucha di asina poco edad, a resolve di scapa nan, i el a bisa nan : "Declara solamente koe lo boso no resa mas, i Kabaka ta pordona boso." Ma e muchanan a responde : " tantem nos ta biba, nos lo resa."

Mkadjanga a keda ketoe, den speranza koe morto martirizá di nan rumannan lo logra, lo ke su palabra no pér a gana. Nan a hiba nan jun-

gelijkheid en broederschap, die den diepen grond vormden van het Christendom. De steun der maatschappelijke orde, welken deze ontleende aan het gezag der zedenleer, breekt; de mensch vergelijkt de groote idealen, waarvan de aureool van heiligheid nog niet is geweken, met de werkelijkheid om zich heen. Wat zijn opgewekt leven van hem vraagt, wat zijn gekrenkt rechtsgevoel eischt, vordert nu ook zijn zedelijk bewustzijn. Hervorming van een bedorven maatschappij, voor ieder kortstondig leven een deel der levensvreugd."

Wij hebben boven in de door den professor gegeven schets kunnen opmerken hoe ver men reeds met die „hervorming van een bedorven maatschappij" gevorderd is. Men zal nog wel andere dingen zien dan tegenwoordig, als men op den eilden weg blijft voortgaan. Dat wil zeggen: op den weg, dien professor van der Linden als korte samenvatting van het streven der thans levende menschheid, als de som tevens der ware wijsheid voorstelt: „voor ieder kortstondig leven een deel der levensvreugd." Dat „deel" te bekomen, zich te verzekeren, ziedaar het hoogste doel, het laatste einde van den mensch, opgevoed volgens de moderne begrippen. En de moderne mensch is daardoor lijnrecht in tegenspraak met den geloovige, die zijn geloof niet in zwevende idealen laat bestaan, maar in levende werken wil openbaren. De eerste wil alles aan deze zijde van het graf, de laatste verwacht alles aan de overzijde; de een is verplicht om snel te leven, daar het leven vervliegt, de ander heeft de toezegging van het betrouwen op zijn onsterfelijkheid: de een rent met woeste drift vooruit naar *zijn* deel; hij heeft geen tijd om naar anderen om te zien, wier deel somwijlen door hem [illegible] wordt vernield of bedorven; de a[illegible] schrijdt met kalmen stap voorw[illegible] het deert hem weinig, of men om hem heen koortsig voortjaagt, of een stelsel door een volgend wordt vervangen, of het eene beginsel door het andere wordt omvergeworpen; hij heeft zijn onomstooteljk beginsel, zijn onsterfelijk stelsel in den eeuwig levenden, werkenden, hem beminnenden God, die Zijn schepping in stand houdt en geleidt langs door Hem-zelven gebaande wegen, naar haar einddoel: Zijn verheerlijking, haar geluk.

De strijd om de school is geen andere dan de strijd om de toekomst. Er is hier geen vraag van minder of meerder kennis, geen vraag van onderlinge verdraagzaamheid, gelijk de strooibiljetten bij verkiezingen zich plachten uit te drukken, tusschen de zonen van hetzelfde Vaderland. Het is de vraag alleen: geloof of ongeloof aan de jeugd, aan de maatschappij der toekomst in te prenten. Onze tegenstanders zijn thans eerlijk genoeg om het toe te geven. Hun eerlijkheid moge een heugelijk verschijnsel zijn, zij komt wel wat laat. Zij is zelfs nog niet volkomen. Het bleek bij de jongste debatten over het voorstel Schaepman. Nog maar altijd konden de schoolwetmannen geen afstand doen van het denkbeeld, dat de financieele stern van den Staat slechts aan één richting van onderwijs, de aan het geloof vijandige, ten goede mag komen.

Voor ons Katholieken is het gelukkig, dat wij die erkenning der tegenstanders niet behoefden, om onze houding in den schoolstrijd te bepalen. De Syllabus van 1864 reeds veroordeelde de stelling: als zouden wij Katholieken eene opvoeding kunnen goedkeuren, die, van het katholieke geloof en den invloed der Kerk verwijderd, alleen of ten minste voornamelijk de kennis der natuurlijke dingen en de doeleinden van het aardsch maatschappelijk leven op het oog heeft.

STAND DER MAAN.

N. M. 19 Aug. 1 u. 2 min. A. M.

Opkomst der Zon:
20 Augustus 5 u. 47 min.

Ondergang der Zon:
20 Augustus 6 u. 13 min.

NIEUWSBERICHTEN.

CURACAO.

Gouvernements Besluiten.

Curaçao, den 12n. Aug. 1887.

Door Zijne Excellentie den Heer Minister van Koloniën is aan ieder der Heeren *B. Th. J. Frederiks*, R. K. Geestelijke op *Curacao*, *J. L. van den Brandhof*, Adjunct-Commies ter Gouvernements-Secretarie op *Curaçao* en *J. G. F. Elsmann*, deurwaarder op *St. Eustatius*, thans met verlof in *Nederland*, tot verder herstel van gezondheid, eene nadere verlofsverlenging verleend voor den tijd van zes maanden.

De Heer *J. B. P. L. Seiler*, Genees-, Heel- en Vroedmeester te *Paramaribo*, benoemd tot Gouvernements-geneesheer op het eiland *Bonaire*.

Aan den Heer *A. J. van Koolwyk*, R. K. Geestelijke van den 2n rang op *Aruba*, thans met verlof in *Nederland*, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend uit 's Lands dienst.

Het Commandement der troepen en van het garnizoen alhier opgedragen aan den Kapitein der Infanterie *A. Conradi*.

De Gouvernements Secretaris,
HELLMUND.

— De heer Administrateur van Financiën brengt ter kennis van het algemeen dat er gelegenheid bestaat voor publieke inschrijving ter bekoming van concessie tot het ontginnen van phosphorzure kalk op het eiland *Klein Curaçao*.

Nadere inlichtingen betreffende de voorwaarden der inschrijving en van het contract vindt men in de *Curaçaosche Courant* van gisteren.

— Verleden Zaterdag heeft de heer *A. A. Wolfschoon*, tot dusver kweekeling op de school voor R. K. jongelingen, met gunstig gevolg examen gedaan in de Spaansche taal.

— Donderdag jl. had in de kerk van St. Anna te Otrobanda de plechtigheid plaats van de Aanneming der kinderen. Een 51tal jongens en [illegible] meisjes naderden op dien dag voor het eerst tot de H. Communie.

NEDERLAND.

— De Commissie van rapporteurs van de Eerste Kamer over de Grondwetsvoorstellen, zal voorloopige verslagen uitbrengen over de algemeene beschouwingen en alle hoofdstukken, behalve het Xe (onderwijs).

Ten aanzien van het voorstel van Dr. Schaepman zal worden volstaan met een eindverslag.

Vrij algemeen verklaarde men zich in de afdeelingen tegen de aangenomen wijziging van art. 194 der Grondwet.

—Bij Kon. besluit is Mgr. Spolverini, laatselijk Apostolisch Internuntius bij het Nederlandsche Hof, benoemd tot ridder grootkruis der orde van den Nederlandschen Leeuw.

—De eerste aflevering van een interessant werk is verschenen. Het heet: *Geschiedvervalsching. Eene wederlegging der meest in omloop zijnde dwalingen op het gebied van algemeene en kerkelijke geschiedenis.* Oorspronkelijk in het Duitsch door drie vrienden der waarheid geschreven, vond het daar in korten tijd herhaalde herdrukken. Het wordt nu door drie Nederlandsche vrienden der waarheid in de Hollandsche taal overgebracht.

De schrijvers hebben zich voornamelijk bij hun arbeid laten leiden door de aansporing van Leo XIII aan alle beoefenaars der historie om de waarheid in het licht te stellen en de dwaling te bestrijden.

Het werk is verdeeld in 4 boeken; deze behandelen de Christelijke Oudheid, de Middeleeuwen, het tijdperk der Hervorming en den nieuweren tijd.

BUITENLAND.

ITALIË.—Men heeft ergens in Florence, dicht bij de kust, versteende overblijfselen van vóórhistorische menschen gevonden. Zij lagen in ijzerhoudend zandsteen. De beenderen waren in limoniet veranderd.

—Naar het voorbeeld van Montenegro voert Serviё thans onderhandelingen met den H. Stoel, betreffende de organisatie van de Katholieke hiërarchie; men vordert zoo goed, dat zij bijna zijn afgeloopen.

—Volgens de *Observateur Français* melden de jongste te Rome ingekomen berichten, dat de herstelling van een Engelsch gezantschap bij den H. Stoel nog slechts een quaestie van tijd is.

— De minister Depretis is overleden.

FRANKRIJK.—De bladen publiceeren steeds artikelen over de manifestatiën ter eere van Boulanger.

Het *Fremdenblatt* noemt het een verheerlijkings-ovatie aan een Cesar gebracht, eene insubordinatie, en dat wel op het oogenblik, waarop de Republiek door eene menigte inwendige moeielijkheden en uitwendige gevaren bedreigd wordt. Dit blad keurt de taal der bezadigde pers in Frankrijk die de ernst van den toestand erkent, goed. Maar, voegt het er bij, het gouvernement moet besluiten al de geestkracht, die het bezit, aan te wenden, indien het de vermetele en hersenschimmige plannen, welke tegen de rust van Frankrijk en het vasteland gesmeed worden, wil tegenwerken.

De *Presse* begrijpt den wensch die iedere natie koestert, om zich van een nederlaag te herstellen, en keurt haar goed. In Frankrijk is dit gevoel een koortsige en noodlottige hersenschim geworden, die oproerige elementen tot hun voordeel aanwenden. Het gouvernement heeft een fout begaan door niet alle middelen in het werk te stellen om de opgewondenheid van een verblinde volksmenigte te beteugelen.

De *Neue Freie Presse* voorziet het verval van den publieken geest in Frankrijk, die zich door het gezwets van een held laat verblinden, wiens succes en roem nog in een onzeker duister gehuld liggen. Indien Boulanger waarlijk vaderlandslievend en indien hij op de ongelukken, die komen kunnen, bedacht was, zou hij die manifestatiën vermeden hebben.

—Generaal Boulanger heeft den heer Ferry tot een duel uitgedaagd. De aanleiding daarvan is een redevoering waarin Ferry het leger moet hebben beleedigd, en den generaal de God der muziek-salons genoemd. In het begin dacht men dat de uitdaging niet zou worden aangenomen, maar op aandrang van Boulanger heeft Ferry eindelijk de heeren Raynal en Proust tot zijne getuigen genomen. Het tweegevecht zou waarschijnlijk den 1sten dezer plaats hebben.

DUITSCHLAND.—De keizersklok in den Keulschen Dom is in Juli jl. door Mgr. den Aartsbisschop gedoopt onder den naam van Petrus. De localiteit in de torenverdieping, waar de klok hangt, was voor deze plechtigheid er op ingericht, om er nevens de geestelijkheid een aantal vertegenwoordigers van lands- en stedelijke autoriteiten op waardige wijze te kunnen ontvangen. De klok prijkte met eene rijke versiering van groen en decoratief.

Nadat de genoodigden aldaar waren bijeengekomen, verscheen om half elf de Aartsbisschop onder geleide van het domkapittel en kwekelingen van het seminarie. In een

---

toe coe otronan na seroe di Vamougongo, koe ta dilanti di Santa Maria de Boubaga. Nan número tabata e dia ai trinta-i-kwater.

Tabatin riba punta dje seroe un porsjon di kanja secoe. E bordúgonan tabata mara nan na bossji i hinca den cada un, un di nan victimanan.

Nan no a traha un pa Siméon Sebouta. El a kere koe nan a lubidé, el a grita: "Na unda mi bosji ta? Cada un tin di nan, mi kier di mi tambe." Nan a hasi manera ta coe su deseo nan tabata cumpli i nan a maré mes cos koe e otronan, ma nan a pone Denys i Ouélaba un banda.

Ora e bosjinan tabata mará, nan a pone nan horizontalmente i banda di otro coe pia di evictimanan na mes posicion.

Bau dje victimanan tabatin un jioe di Mkadjanga, jamá Mbaga. E tata desgraciado a hasi toer su esfuerzo pa saca un palabra for di dje koe tabatin parsemento di un nengamentoe di fé, ma por nada. Por nada tambe el a spera, koe preparacionnan di morto lo a spanté; e jioe a laga nan maré, sin papia ni un palabra. Na último momento e ta á hasi un último esfuerzo. "Mi jioe," el a bisé, "permitipa mi sconde bo; ni un hende ta corda ariba, i lo nan no descubri bo."—"Mi tata," e jioe a responde, "mi no kier ta scondir. Bo ta solamente catiboe di rei. El a manda bo mata mi. Si bo no mata mi, lo bo ta mal mirá; esai mi kier spaar bo. Mi conose causa di mi morto: ta religión. Tata, mata mi!"

E ora Mkadjanga, pa spaar su jioe di crueldad di morto di kandela, el a ordena un di su hombernan p'é los é i duné un golpi doeroe di paloe tras di su garganta. Dje manera-ai nan ta mata nan amigoe. E jioe a kai morto, i nan a hinca su curpa den dje kanja atrobe i nan a poné na su lugar.

Despues nan a pega candela na pia dje victimanan, pa hasi nan sufri asina largoe posible, i den speranza koe algun lo nenga nan fé, ora nan lo cuminsa sinti flam di candela. En vano! E mártirnan ta habri nan boca berdaderamente, ma pa resa hunto e oracionnan koe nos a sinja nan!!!

E bordugonan tabata grita nan: "Corda bon, koe no ta nos ta mata boso: Ta kende ta mata boso! Ta Ukasa ta mata boso! Ta Kibouka. Ta toer nos *laubari* (diosnan) ta mata boso: nan, koe boso ta jama coe desprecio *Masitoni* (diabel)."

Diferente bos a responde for di den flam: "Si ta djabel esnan koe ta mata nos, anto boso ta nan servidor!"

Un mei ora atras e bosji di kanjanan a kaba di kima i nos no tabata mira nada mas koe un caredá [illegible] morto mitar kimá i tapar koe s[illegible]sji.

Simeon chikitoe i su dos amigonan tabata mira e restonan hoemando i nan tabata spera koe ansjá ki ora nan ora ta jega. "No sea impaciente," e bordugonan tabata bisa nan, "nos ta warda boso pa kaba festa, esta si boso mantene di boso cabes duroe; pasobra lo no scapa boso, si boso nenga religion."

E pagenan a moestra nan invariable. Mkadjanga, koe pa promer den su bida a mira moecha desprecio morto dje manera-ai, ni por a k[illegible] su bista. El a laga los nan i hi[illegible] nan atrobe na prison.

Fin ta sigui.

korte toespraak omschreef de Aartsbisschop het karakter dezer plechtigheid en sprak vervolgens over den kerkelijk-politieken vrede, die op initiatief van den Paus en door de welwillende tegemoetkoming des keizers is tot stand gebracht. Hij eindigde met den wensch, dat de klok tot aan het late nageslacht vrede moge verkondigen tot heil van vaderland en Kerk. Na de toespraak volgde het kerkelijke ceremonieel, waarbij hetzelfde Evangelie werd gelezen, hetwelk den 5n. Augustus 1248 was gelezen bij de Hoogmis ter gelegenheid dat door den Aartsbisschop Conrad von Hochstaden de eerste steen voor het kerkgebouw werd gelegd.

—De *Paris* zegt een dépêche uit Londen te hebben ontvangen, welke zij onder alle voorbehoud opneemt en volgens welk de Duitsche kroonprins in allerijl naar Duitschland is teruggeroepen. Dit plotseling vertrek zou des te meer van belang zijn, daar volgens de lieden zijner omgeving de prins, die zeer tevreden was over zijn verblijf te Londen, nog eenige weken te Norwood wilde blijven en zich vervolgens naar het eiland Wight zou begeven.

—De *Kreuz Ztg.* meldt, dat prins Bismarck, die behalve minister-president ook minister van koophandel is, de laatste portefeuille zal neerleggen. Men noemt te Berlijn als toekomstig handelsminister den heer Miquel.

—De *Germania* verneemt uit gezaghebbende bron, dat de Badensche regeering zich met het Vaticaan in betrekking heeft gesteld met het oog op eene herziening der kerkelijke-politieke wetten in het groothertogdom. Mgr. Roos, Aartsbisschop van Freyburg, is, naar genoemd blad wil weten, aan dien stap van de Badensche regeering niet vreemd. Sedert den vrede van Laneville is Baden het gedeelte van Duitschland, waar de Katholieke Kerk het meest aan banden ligt.

Eerst Pruisen, toen Hessen, thans Baden: aan welk nu de beurt om de macht der Katholieke Kerk te erkennen?

ENGELAND.—Kort geleden hield lord Randolph Churchill een redevoering over Engelands weerbaarheid, waarin hij den toestand als niet zeer gunstig voorstelde.

„Gij bezit — riep de minister van Financiën zijn hoorders toe — geen enkel fort, dat voldoende geproviandeerd is. Gij bezit tal van plaatsen, die uit een strategisch oogpunt zeer sterk zijn, maar die, ondanks de groote sommen, welke Engeland aan het leger besteedt slecht zijn bewapend en slecht geproviandeerd. De sterke vesting Malta heeft geen voldoenden krijgs- en mondvoorraad, om een garnizoen drie weken te onderhouden. Gij hebt geen enkel stuk zwaar geschut in reserve; erger nog, geen enkel, van welk kaliber of soort ook. Uw rijdende artillerie, waarop de Engelsche natie zoo trotsch is, bedient zich van stukken, die lord Wolseley het slechtste geschut van Europa noemt. Uw veldartillerie is gewapend met een soort van geschut, dat zoo slecht is, dat het door ander moet worden vervangen, en de nieuwe kanonnen voor de veldartillerie moeten nog gemaakt worden. Kwame er dus morgen oorlog, dan zoudt gij met het oude en uiterst primitieve geschut moeten vechten.

„De Engelsche infanterie, die den naam heeft van de beste der wereld te zijn, is gewapend met geweren, welke in het gevecht zeer slecht bleken te wezen. Zij zijn zóó slecht, dat het ministerie van Oorlog reeds vóór zes jaar getracht heeft het eens te worden over een nieuw soort van geweer. Onlangs besloot het Ministerie tot de aanbesteding van nieuwe geweren, en 100,000 stuks werden inderdaad vervaardigd. Maar deze arbeid is plotseling gestaakt, en het ministerie van Oorlog denkt er over, nog eens 6 jaar te besteden aan het nemen van een besluit, of men het Engelsche leger met een repeteergeweer zal wapenen. De infanterie is bovendien gewapend met bajonetten, waarop zij zich in het gevecht volstrekt niet kan verlaten; ze buigen en kroukelen als een kurketrekker, wanneer zij den minsten tegenstand ontmoeten.

„De cavalerie is gewapend met sabels van even slecht maaksel; de zeelieden zijn met bertsvangers gewapend van even slecht kaliber. En het is een feit, dat ofschoon gij elk oogenblik opgeroepen kunt worden om het Rijk te verdedigen en een leger van 150,000 man in het veld te brengen, gij geen vervoermiddelen bezit, om 20,000 man uit te zenden, niettegenstaande de geduchte uitgave van 31 millioen pd. st.

„Indien het leger en de vloot in zulk een toestand verkeeren — en ik tart iedereen dit te loochenen — vindt gij dan niet, dat het de grootste dwaasheid, ja, krankzinnigheid is, nog langer te spreken van het overwicht, van Engeland op de besluiten der Europeesche Mogendheden? Vindt gij niet, dat het de grootste dwaasheid zou zijn, indien een minister kon droomen, dat hij in staat ware het voortdringen der Russische macht in het zuidoosten van Europa met geweld van wapenen tegen te houden? Zou zulk een minister niet krankzinnig moeten zijn?

„Ik wil u nog een paar belangrijke en verrassende anecdoten mededeelen. Gedurende het bombardement van Alexandrië losten de *Sultan* en de *Alexandra*, twee zware oorlogschepen, een bepaald aantal schoten met zware kanonnen. In welken toestand denkt gij dat de *Sultan* en de *Alexandra* na het bombardement waren? Veronderstelt eens dat de Fransche admiraal ware teruggekeerd en gezegd had: „Ik verzet er mij tegen, dat gij zee- en landtroepen in Egypte aan wal zet, en blijft gij bij uw voornemen, dan zal ik u beschieten." hoe zou dan wel de toestand der Engelsche zeelieden geweest zijn, van de 700 of 800 Engelsche zeelieden aan boord van de *Sultan* en de *Alexandra*? Zij hadden — dit is een feit — geen tien [illegible] aan boord voor hun zwaar geschut. De *Sultan* en *Alexandra*, twee der mooiste schepen [illegible] misselden met de keur der marine, zouden geheel aan de genade der Fransche pantserschepen zijn overgeleverd geweest.

„En erger nog, weet gij wel dat er destijds geen voorraad van bommen in uw arsenaal te Malta was?

„Het leven van de manschappen, die de expeditie naar Kartoem medemaakten, hing geheel af van de goede uitrusting. Toen die kolonne de woestijn introk, ten einde een bijna hopeloos doel te bereiken; toen die kolonne slaags raakte, bleek dat het meerendeel der patronen te groot was voor de kanonnen en dat de houwitsers of niet of slecht gevuld waren, zoodat zij niet ontploften. In zulk een toestand zond het ministerie van Oorlog de Engelsche expeditie uit. En ik ben nog lang niet uitgepraat. Op het einde van het vorige jaar — en gij herinnert u misschien hoe kritiek de toestand van Europa destijds was — ware er, wanneer men ons den oorlog had verklaard, geen enkele patroon in voorraad geweest voor de repetitiegeweren, die het ministerie van Oorlog had gekocht en opgeborgen.

„Maar ik zal je nog wat anders vertellen, en dat is, dunkt mij, het ergste van alles. Een onzer gepantserde schepen, de *Monarch*, een groot gepantserd schip, liep laatst de haven binnen en vroeg twee nieuwe kanonnen van zwaar kaliber voor een zijner torens. Men had geen zwaar geschut. Wat denkt gij dat men toen deed? Men nam twee kanonnen zwaar kaliber van de forten te Spithead en te Portsmouth, en men bracht ze aan boord van den *Monarch*, en deze twee stukken geschut, die zij aan boord brachten, kunnen slechts zeventig schoten meer lossen."

De *St. James Gazette* acht dit alles zeer overdreven, maar toch—zegt het blad—kan het geen kwaad, wanneer lord Churchill uit de oude couranten een menigte voorvallen bijeenraapt en onthullingen doet, die getuigen hoe slecht het Land gediend wordt.

—Van al de jubileum-geschenken, die koningin Victoria wel heeft willen aannemen, is er zeker geen eenvoudiger geweest dan twee versche eieren, welke een arme Iersche weduwe aan de zorg van een geestelijke toevertrouwde, die de koningin ging gelukwenschen. Het Iersche vrouwtje vroeg ZWeleerw. of de koningin die twee mooie eieren wel zou willen aannemen voor haar ontbijt. De geestelijke meende van ja en bracht de eieren zorgvuldig over het kanaal van St. George, waarna hij zijn boodschap op Windsor ging doen en niet naliet een beschrijving er bij te geven van de armoedige omstandigheden van het vrouwtje die door hare innige trouw aan het vorstenhuis werden geëvenaard. De koningin nam de eieren aan en zal nu wel een geschikt contra-geschenk voor hare loyale Iersche onderdane vinden.

—De behandeling der Iersche Landwet vordert goed. Alhoewel tal van amendementen, door Parnellisten voorgesteld, verworpen zijn geworden, heeft de regeering echter vele concessiën gedaan.

BELGIË.—Een Belgische correspondent schrijft dat het beschermingswerk van den nieuwen Congostaat al meer en meer het voorwerp der bezorgdheid onzer zuiderburen begint te werden. Niet alleen onder het opzicht van staathuishoudkunde en koophandel houdt men er zich bezig met Midden-Afrika: het werk, dat onder de hooge bescherming van hem ondersteund wordt, is een werk van christelijke beschaving.

Te Leuven is een seminarie gesticht voor den Congo: meer dan één band hecht dat gesticht aan de beroemde Katholieke universiteit vast. Het seminarie, dat nog geen jaar bestaan heeft, begint reeds volop te bloeien: in de maand September zullen er, buiten de jongere studenten, zes priesters de leergangen volgen. Men geeft daar onderricht in de Congolische taal, in de gezondheidsleer der warme landen en in de geleerdheid, die in de missie toegepast wordt. Men neemt de jongelingen en jonge priesters aan van alle landen: dat men een bewijsschrift hebbe van voorbeeldig gedrag en genoegzame verstandelijke vermogens, dat men zich toewijde aan het verdienstevol apostelschap der negerstammen van Midden-Afrika, vooral al wat er volstrekt vereischt wordt. Men verzekert mij dat het seminarie van Leuven welhaast zijne eerste missionarissen naar Afrika zal sturen.

—In de Kamer van Afgevaardigden heeft een lid de regeering geïnterpelleerd over de redevoering waarin generaal Vandersmissen het Parlement heftig heeft aangevallen omdat het de dwingende militaire wet verworpen heeft. Generaal Potus, minister van Oorlog, betreurde dat de redevoering gehouden werd, maar voegde er bij, dat hare beteekenis overdreven was. Hij heeft een vriendschappelijk mondgesprek met Vandersmissen gehad, en was overtuigd dat het niet weer zal voorkomen.

Dit nederige antwoord wordt algemeen besproken. In het openbaar werd er gezegd dat, als een ander beambte het Parlement beleedigd had, zou hij streng gestraft worden, maar dat de minister van Oorlog generaal Van[illegible] sel van verplichtenden dienst verborgen heeft.

Men gelooft algemeen dat Vandersmissen,—een man van wilskracht, een heethoofdig generaal, die een rol in den Mexicaanschen oorlog gespeeld heeft,—zich zulke straffeloosheid ten nutte zal maken en mettertijd een ander Boulanger worden.

— De minister van Oorlog heeft in de Kamer van Afgevaardigden te kennen gegeven, dat generaal Vandersmissen ondervraagd is geworden wegens de onvoorzichtigheid waarmede hij aan de troepen opmerkingen gedaan heeft, wanneer hij de Kamer aanviel bij de verwerping van den algemeenen militairen dienstplicht. Generaal Vandersmissen verklaarde, dat het zijn meening niet was de waardigheid der Kamer te krenken, en hij erkende dat zijne uitdrukkingen slecht gekozen waren.

DENEMARKEN. — De *Kölnische Volkszeitung* meldt uit zekere bron dat de uit het huwelijk van prins Waldemar van Denemarken met prinses Marie van Orleans, dochter van den hertog van Chartres, geboren zoon, volgens den Protestantschen ritus gedoopt is geworden, niettegenstaande de vader zich bij geschrifte verbonden had de uit zijn huwelijk geboren kinderen in den Katholieken godsdienst te doen doopen en opvoeden, hetgeen door het Vaticaan geëischt was om de noodzakelijke dispensatie te kunnen verleenen.

Het blad voegt er bij, dat volgens een geheime overeenkomst tusschen het hof en het Deensche ministerie, de mannelijke kinderen van den prins in den Protestantschen godsdienst gedoopt en opgevoed moeten worden, en de dochters in den Katholieken godsdienst.

Dit ernstig bericht behoeft niet nader besproken te worden. Indien het juist is, dan is het een onwaardige daad, die op de eer van prins Waldemar een groote smet werpt.

TURKIJE.— Uit Karlsbad wordt aan den *Standard* geseind, dat een Staatsman van Europeesche bekendheid de opmerking heeft gemaakt, dat de verkiezing van den prins van Coburg door de Bulgaarsche Sobranje in strijd is met het tractaat van Berlijn, waarin overeengekomen is dat van den Bulgaarschen troon uitgesloten zijn alle candidaten, verwant aan eenige Europeesche dynastie. Hierin alleen zou voor Rusland reeds een voorwendsel gelegen zijn om de wettigheid der verkiezing te betwisten. Dezelfde Staatsman sprak over de mogelijkheid van eene samenkomst der drie keizers in den loop van dit jaar als over eene belachelijke veronderstelling.

Een merkwaardige ontdekking.

Te Nazareth is onlangs een merkwaardige ontdekking gedaan. Men heeft namelijk de plaats gevonden, waar met goede redenen verondersteld mag worden, het eenmaal het huis stond, waar de H. Familie na haar terugkeer uit Egypte woonde.

De H. Hieronymus en andere christen schrijvers uit de eerste eeuwen maken melding van twee kerken, in die dagen aanwezig, een op de plaats van Maria's woning, waar de engel haar de blijde boodschap bracht, en een op de plek, waar het huis stond, waar de Heiland zijn jeugd doorbracht, *ubi erat nutritus*.

Arculph, een pelgrim, die Palestina in het jaar 670 bezocht, geeft een uitvoerige en nauwkeurige beschrijving van die kerk in het midden der stad, op een heuvelachtig terrein, tusschen twee hoogten. De grondslagen waren gelegd op twee grafsteden, door kleine zuilengangen of arcades gescheiden, terwijl tusschen de graven een klare bron van het helderste water opwelde, die ommuurd was, doch waaruit de ingezetenen vrijelijk water mochten halen.

De religieuzen die op deze plek, later een massa onherkenbare bouwvallen, een klooster stichtten, lieten er onlangs een tweeden kelder bijmaken, en de werklieden stieten bij de uitgravingen en het wegruimen van puin, dat daar eeuwenlang opgestapeld had gelegen, op de fundamenten van een groote kerk. Naarmate de booggewelven en kapellen der onderaardsche kerk of crypta duidelijker zichtbaar werden, loonde het de moeite, de opgravingen voort te zetten, en men vond twee oude grafsteden, waarop nog de afgebroken gedeelten der bogen van een aqueduct of waterleiding waarneembaar zijn. Het is derhalve zoo goed als zeker, dat het aloude heiligdom, hetwelk men verloren waande, is teruggevonden; het bevindt zich, gelukkig, in het bezit der Latijnen, zooals daar de katholieke Christenen genoemd worden.

NOTICIA.

Gobierno francos "ta gobierno di Papa."

Prensa radical di Francia ta semper clá pa cologa cascabel na garganta di pusji, asina é observa algun cos koe, segun é, no meste sosode. Den último dianan-aki, por ehemplo, é ta scupi candela contra gobierno di república, koe courant radicalnan ta jama "gobierno di Papa." Ta kiko a sosode, toer hende lo puntra, —¿ta kiko a sosode, koe un ministerio asina anti-clerical manera ministerio di Francia por ta sospechar di koe é ta traha coe Papa?

Nada otro no a sosode, sino koe baron De Mackau a combida Su Excelencia Mansenjor Rotelli, nuncio papal na Paris, coe diferente otro pader mas bin come cerca djé i koe na e comementoe-ai tabatin ademas

hopi hende distinguir, koe tabatin pa un honor di por a coeminda e representante di Papa na kas di baron De Mackau.

Ata kiko a hací radicalnan grita tantoe; e comementoe-ai ta un prueba innegable koe gobierno actual ta bender coe Papa; bao di president Mac-Mahon tabatin papiar di "gobierno di Pastoornan", ma e ministerio di awor ta haci ainda peor na bista di radical cabez cajentenan, i ministerio merece di ta colgar na paloe di berguenza como "gobierno di Papa." Solamente pasobra Monsenjor Rotelli a haci e bisjita-ai un courant jamar *Justice* ta exihi ni mas ni menos "koe gobierno duna representante di Leon XIII su pasport." Si nan no haci esai, anto nan ta proba claramente, koe nan ta mira den bista di Papa. *Lanterne* tambe—organo di e comunista Rochefort—ta papia largoe riba e bisjita di Mgr. Rotelli, i bale la pena pa nos mustra nos lesadornan un muestra di su logica.

"Representante di Santo Padre — asina *Lanterne* ta scirbi—a falta na su deber.

"Gobierno mester a corre coe n'é.

"Gobierno lo no manda Rotelli bai.

"Por consiguiente e Nuncio ta trata di acuerdo coe gobierno.

"Por consiguiente Papa ta goberna toer cos den actual gobierno.

"Por consiguiente al fin e gobierno-aki no bal nada."

Ningun hende no por trece nada contra asina un huicio, i for di awor ta probar koe actual gobierno di república Frances no salamente no bal nada — lo ke kisas hasta adversarionan di radicalnan lo acepta coe gusto — ma ademas ta sigur koe é ta un "gobierno di Papa." E senjor radicalnan-ai sí por bisa, koe nan tin bista skerpi, ora ta importa pa nan trece un falta clerical na luz; nan sa di sake hasta ora é ta scondir tras di un inocente comementoe!

Republica ta amenazar atrobe.

Nos lesadornan lo no larga di conoce un jerba koe nan ta jama: *kruidje-roer-me-niet*; esta: un jerba masjá delicado, koe hende no por toca coe n'é. República frances parce e jerba-ai masjá. E no por wanta nada, di mas minimo tocamentoe ta hacié danjo, cualke cos di mas insignificante é ta tuma como un insulto grandi. Si e comementoe na cas di baron De Mackau tabata suficiente pa excita su animo anti-clerical asina delicado, otro cos a poné completamente for di dje mes di rabia, i esai pasobra.... na bisjita di Conde di Paris na Yersey, consul frances, senjor Féret, a cuminda e principe-ai dunando é título di *Alteza*.

Naturalmente esai ta un ofensa directa pa república, koe a corre coe principenan for di Francia i koe p'esai no por soporta koe un empleado Frances, maske ta riba terreno Ingles, duna e hombernan koe ta pretende di bira rei di Francia un título, koe toer otro nacion ta duna nan. Peor ainda: esai ta pone república na peligro, i ta necesario koe nan primi orea di e consul imprudente.

Courant radical i republicanonan ta busca di saca afó, bao di ki circunstancia e hecho a sosode: e punto capital-ai meste ta trecer na luz, naturalmente. *Temps*, koe ta un courant republicano, ta asina bondadoso di busca algun circunstancia pa dretja falta di Féret. E hendenan, *Temps* ta bisa, koe a rabia asina tanto pasobra consul Féret a duna título di *Votre Altesse* na Conde di Paris, a lubida di observa koe e palabranan-ai ta subrajar. Por consiguiente, senjor Féret no a tuma e palabranan-ai pa su cuenta personal, ma koe el a repeti palabra di otro hende.

Lanterne, koe ta furioso, no ta larga e observacionnan-ai cera su boca. E no ta larga nan hacié kere, koe senjor Féret simplemente a "asisti" na cumindamento di Conde di Paris, ma koe é no a "manifesta," koe solamente el "a bai mira", ma koe é no tabata "recibir." Ta sigur, koe senjor Féret, den su rapport, ta jama Conde di Paris *Altesse* i *Monseigneur*, i ta importa masjá poco si e palabranan-ai ta subrajar e no.

Nos lo kier a sabi coe siguridad — e courant republicano ta sigui bisa den su turia — si e palabranan-ai tabata subrajar ora e rapport a jega, ó si ta despues nan a bala e strepinan bao di e palabranan koe tabatin mester di esai. Mientras no ta trecé na luz, koe e strepinan ta hacir pa e mes manoe i coe e mes inkt koe a scirbi toer e rapport, e strepinan ta i nan lo keda sospechoso.

Justice ta di mes opinion i é ta observa bofonando, koe e strepinan tabata scirbir coe un sorto di inkt, koe nan no tabata na bista sino te manicé, na consecuencia di calor.

Na toer caso, segun republicanonan algun luz meste bini afó den un asunto asina scur. Henter Europa su bista ta habrir ai riba, coe ansia nan ta spera un aclaracion. Francia ta alarmar i república ta tembla riba su fundamentonan....

¡Pober Francia! Na ki estado bo ta haja bo, koe cualke insignificancia ta amenaza bo!

Un estatua clerical secularizar.

Ainda un ehemplo di algun di e cosnan asina stranjo koe loco, koe ta sosode na Francia. Ta conocir pa toer hende e fanatismo, coe cual anti-clericalnan ta haci nan lucha contra toer kiko ta trece na memoria di mundo e religion di Francia cristian. Ta un sorto di locura lo ke ta anima nan i koe algun be ta lastra nan na comete exceso di mas ridiculo. Asina, por ehemplo, consejo municipal di Paris, koe en cuanto na anticlericalismo ta sostene su honor dignamente dilanti di henter república, a duna un voto di desconfianza contra prefecto y vigiladornan di schoolnan di departamento di Sena, pasobra mas bien nan ta permiti i no stroba, koe muchanan di school asisti na ensenjanza religioso. Segun opinion di socialista Lavy, kende a propone e voto di desconfianza: "Haciendo asina schoolnan ta bira cómplice den movimiento clerical, nan pa caba coe sociedad legonan."

Segun hombernan di libertad i igualdad, toer dificultad meste ta poner pa muchanan recibi ensenjanza religioso. Den Francia republicano, e nacion bendicionar di libertad, tatanan no por tin libertad mas di manda nan jioenan na misa; coe n'esai nan ta falta coe libertad di anti-clericalnan.

¿Tin nada mas ridiculo? Ma na colmo di locura anti-catolica nan a jega na Rennes, na oenda nan kier obliga no muchanan di school, ma estatua publiconan pa nan comberti na principio clericalnan. Nos lesadornan meste sabi koe na Rennes tabatin un estatua di un *connetable* conocir, jamar Anne di Montmorency. Senador Le Bastard, *maire* di e ciudad-ai, tabata sinti esai manera un sumpinja den su wowo, pasobra Montmorency tin riba su concensji e falta di koe na tempoe di revolucion el a keda fiel tantoe na Madre Iglesia como na gobierno legítimo. Na batalja di Dreux e *connetable-ai*, como general di rei, a gana triunfo riba Hugonoten revolucionarionan, bao di principe di Condé. Asina un cos merece di ta castigar te despues di ciento anja ainda: no meste existi un estatua di Montmorency, i como ta duele pa nan kibra e estatua, nos *maire*, senjor Le Bastard, a duna un decreto, koe na lugá di Montmorency e estatua ta representa Dugueselin, koe ta un héroe di revolucion.

En vano nan a mustra Le Bastard, koe e dos generalnan no tabata parce ótro na nada i koe nan dos su bistir i arma ta enteramente diferente, como koe nan no a existi na un mes tempoe. Nada no a sirbi, i segun mandamentoe di Le Bastard, awendia e estatua, sin ningun trocamentoe exterior, ta representa Dugueselin. Náturalmente e general-aki su estatua ta carga awor un decoracion Ingles, koe Montmorency tabatin i koe no tabata existi na tempoe di Dugueslin; ma ¿ kiko tin coe n'esai? Principal cos ta, koe awor e estatua no ta clerical mas. Bao di un república, manera Francia ta awé, toer cos ta posible, hasta desconocemento di historia.

Imprenta de la Libreria de A. BETHENCOURT E HIJOS, Curaçao.